

Så skulle skolan kunna förbättras

Publicerad här den 8 februari 2015

SKOLAN KAN INTE BLI nämnvärt bättre genom någon kvickfix på lokal nivå. De grundläggande problemen har skapats på central nivå. Att jaga syndabockar bland rektorer och lärare hjälper inte. För att få en radikal och varaktig förbättring av skolan krävs andra åtgärder. Åtgärder som till exempel följande:

Begränsa valfriheten i skolvalet

Det är välutbildade och välbeställda föräldrar som har kunnat utnyttja rätten att välja skola för sina barn. Denna rätt medför problem för de skolsvaga eleverna. Skolorna i problemtyngda områden förlorar resurser genom bortfall av skolpengar. De har inte råd att anställa den stödpersonal som behövs. De skolsvaga eleverna förlorar också den draghjälp som de har fått av elever med bättre förutsättningar att klara skolarbetet.

Låt lärarutbildningen bli en yrkesutbildning

Bygg upp lärarutbildningen utifrån de problem och situationer som möter läraren i arbetet – inte utifrån krav från forskare som vill undervisa om sådant som de kan. Forskarutbildning behöver den som ska bli forskare. Lärarutbildning behöver den som ska bli lärare. Fem års ämne teori, forskarutbildning och diverse skolteori leder inte till några fungerande lärare. Använd yrkesverksamma lärare som har fått en gedigen fortbildning i didaktisk analys i lärarutbildningen.

Låt alla lärare få samma lön

Att få några tusenlappar mer i lön än kollegerna bidrar bara marginellt till att öka lärarens ambition i jobbet. Men att få några tusenlappar mindre i lön än kollegerna kan fördärva mycket av en lärares självkänsla och lust att ge järnet i jobbet. Det senare gäller särskilt när läraren uppfattar lönesättningen som orättvis.

Ta Barnkonventionen på allvar

Låt inga viktiga beslut fattas innan man har undersökt konsekvenserna av dem för eleverna. Barnens bästa ska ligga till grund för alla beslut om skolan enligt Barnkonventionen.

Släpp fokuseringen på de mätbara kunskaperna

Skolan ska släppa ifrån sig friska elever som har användbara kunskaper, gott självförtroende och förmåga till skapande, kritiskt tänkande och samarbete. Detta är viktigare än att svenska elever får med sig lätt mätbara ämneskunskaper. Kunskaper som är svåra att mäta kan vara mera värdefulla än de lätt mätbara kunskaperna. Dessa kunskaper blir också lätt bortglömda, lätt förlegade och också allt lättare

tillgängliga på nätet. Släpper man fokuseringen på det lätt mätbara blir undervisningen mer stimulerande för eleverna.

Slopa de graderade betygen

Detta förslag kom från samtliga elva ledamöter i den arbetsgrupp som 1989 av regeringen gavs i uppdrag att undersöka betygens funktioner och effekter. »Att ge eleverna graderade betyg är inte förenligt med den goda skolan.« Så sade Ellen Key för över hundra år sedan. De orden är minst lika giltiga i dag. Betygen har inte någon annan funktion än att sortera eleverna och därigenom grundlägga klyftan mellan rika och fattiga i samhället. Det är inte rimligt att skolsvaga elever ideligen ska tvingas delta i betygsprov på sådant som de inte har kunnat lära sig. Deras misslyckanden gör att de tappar självförtroende och lust att lära sig.

Låt varje högre utbildning ordna sina egna antagningsrutiner

Det krävs vissa kunskaper, vissa egenskaper och vissa erfarenheter för att en elev både ska kunna klara av utbildningen till ett yrke och sedan kunna utöva det på ett bra sätt. Men det är inte samma förutsättningar som krävs för alla yrken. Det är därför inte rimligt att bedöma de sökandes förutsättningar bara genom att se på de skolbetyg som de har fått. Alla utbildningar är unika. Därför borde man göra som utbildningarna till bland annat brandman och skådespelare, och utforma inträdeskraven efter vad de sökande behöver kunna. En sådan förändring av antagningsrutinerna skulle göra att betygens betydelse i skolorna minskade.